

> Retouradres Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag Postbus 20301

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag Postbus
20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie
6331910

Bijlage(n)
2

Datum 10 juni 2025
Betreft Halfjaarbrieft ondermijnende criminaliteit

De aanpak van ondermijning door georganiseerde criminaliteit is een topprioriteit van het kabinet. Ondermijning zorgt voor grote maatschappelijke schade en brengt risico's voor de nationale veiligheid. Zo hebben criminele netwerken die een bedreiging vormen voor de nationale veiligheid vergaande, professionele capaciteiten om informatie te verzamelen over mensen die zij als een bedreiging zien. Criminele netwerken gebruiken daarnaast elke kwetsbaarheid die ze kunnen vinden in wetgeving, beleid of in de werkpraktijk van onderdelen van de overheid en bedrijven.¹ Ze kunnen daarmee hun machtsposities versterken en worden interessanter voor statelijke actoren om mee samen te werken, omdat zij een hoog niveau van inlichtingen- en geweldscapaciteit hebben.

Nederland heeft als handelsland internationaal een unieke positie als knooppunt in logistiek, transport, financiële dienstverlening en digitale infrastructuur, waarbij tussen (inter)nationale partners veel gegevens en goederen worden uitgewisseld. Die unieke positie maakt ons land ook interessant voor criminelen. Georganiseerde criminaliteit houdt zich niet aan sectorale of nationale grenzen. Dus daarom maken we met een brede aanpak zowel lokaal, nationaal als internationaal een vuist tegen ondermijning door georganiseerde criminaliteit.

Zoals bekend heb ik drie grote prioriteiten, namelijk het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid, het tegengaan van corruptie en internationale samenwerking. Op het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid, waaronder de aanpak van criminele geldstromen, en de internationale aanpak ga ik in deze brief in. Over de contouren van de rijksbrede corruptieaanpak wordt u geïnformeerd in een aparte brief nog voor het zomerreces.

Bij deze brief bied ik daarnaast de *Rapportage aanpak georganiseerde, ondermijnende criminaliteit* aan met de belangrijkste resultaten van het afgelopen jaar. Partners in de ondermijningsaanpak hebben weer stappen gezet en nadere maatregelen genomen om Nederland weerbaarder te maken tegen ondermijning door georganiseerde criminaliteit. Er is geïnvesteerd in de individuele kracht van partners, maar vooral ook in het gericht samenwerken. De ondermijningsaanpak draait om voorkomen, doorbreken, bestraffen en beschermen. We versterken en continueren deze aanpak en betrekken ondernemers en burgers, zodat criminelen minder makkelijk misbruik kunnen maken van kwetsbaarheden in onze samenleving.

¹ Jaarverslag 2024 van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD, 24 april 2025)

Voortgangsrapportage

In de *Rapportage aanpak georganiseerde, ondermijnde criminaliteit* (bijlage 1) zijn de belangrijkste resultaten van de gezamenlijke aanpak te vinden. De resultaten zijn niet alleen geboekt dankzij de vasthoudende inzet van onze overheidspartners die zich hier elke dag mee bezig houden, maar ook dankzij bedrijven en burgers die verantwoordelijkheid nemen in de bestrijding van ondermijning. Zoals oplettende Nederlanders die actie hebben ondernomen naar aanleiding van een verdachte situatie.

Datum
10 juni 2025

Onze referentie
6331910

De rapportage laat zien dat weer een aantal belangrijke stappen gezet zijn in de aanpak. Zo is het sinds maart 2025 mogelijk om (toekomstige) havenwerknemers bij een VOG-aanvraag te screenen op eerdere betrokkenheid bij georganiseerde (drugs)criminaliteit. Hierdoor kunnen personen met een criminele achtergrond worden geweerd uit een havengebied. Sinds juli 2024 worden in aanvulling op de 27 al deelnemende gemeenten nog eens 20 gemeenten incidenteel en preventief ondersteund door de aanpak Preventie met Gezag. Met het programma Preventie met Gezag ondersteunen we gemeenten in het voorkomen dat kinderen en jongeren in een kwetsbare positie in aanraking komen met of afglijden en/of doorgroeien in criminaliteit. Gemeenten zetten waar het kan in op preventieve maatregelen en waar het moet op repressieve maatregelen. Om de weerbaarheid van ondernemers te vergroten zijn in meerdere sectoren, waaronder de agrarische sector en vastgoedbranche, vertrouwenspersonen actief. Ondernemers kunnen zo op een laagdrempelige manier zorgen over verdachte situaties bespreekbaar maken.

Ook op gebied van wetgeving zijn er stappen gezet.

- Op 1 juli 2025 gaat het verbod in op nieuwe psychoactieve stoffen, ook wel designerdrugs genoemd. Hierdoor worden drie groepen veel voorkomende designerdrugs verboden, ongeacht de specifieke samenstelling.
- Het wetsvoorstel strafmaatverhoging harddrugsdelicten is in maart 2025 bij de Tweede Kamer ingediend en wacht op plenaire behandeling. Als het wetsvoorstel wordt aangenomen, worden de wettelijke strafmaxima van grootschalig bezit, handel en productie van drugs verhoogd.
- Voorbereidingen zijn getroffen voor het opstarten van de evaluatie van de Wet Ondermijning I.
- Het wetsvoorstel ondermijning II is op 13 november 2023 aangeboden aan de Tweede Kamer. Ik hoop op een spoedige behandeling door uw Kamer. Het streven is dat dit wetsvoorstel zo snel mogelijk na de behandeling in de Tweede Kamer en Eerste Kamer in werking treedt, omdat de betrokken partners behoefte hebben aan de nieuwe instrumenten uit dit wetsvoorstel. Dit wetsvoorstel maakt het onder meer strafbaar om een verborgen ruimte in een vervoermiddel in te bouwen, waardoor minder makkelijk verboden middelen kunnen worden vervoerd. Het wetsvoorstel maakt het ook mogelijk om ongebruikelijke transacties met spoed te bevriezen, zodat eerder onderzoek kan worden gedaan of sprake is van criminele activiteiten en daardoor criminele transacties beter kunnen worden onderschept.
- Verder wordt het conceptwetsvoorstel voor de verbetering van de Kroongetuigenregeling voor de zomer ter consultatie aangeboden aan de betrokken uitvoeringsorganisaties [*Uw Kamer wordt daarover per brief geïnformeerd*].
- Ook het wetsvoorstel tot wijziging van de Penitentiaire beginselenwet is aangenomen door de Tweede Kamer en zal binnenkort door de Eerste Kamer

worden behandeld. Dit wetsvoorstel voorziet in aanvullende maatregelen tegen de georganiseerde criminaliteit tijdens detentie.

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**

In bijlage 2 vindt u de voortgang op de moties en toezeggingen die raken aan de aanpak van ondermijning door georganiseerde criminaliteit.

Datum
10 juni 2025

Onze referentie
6331910

Vergroten maatschappelijke weerbaarheid

Criminelen dringen de bovenwereld binnen en brengen daarmee onze rechtsstaat en economie in gevaar. Door onze weerbaarheid te verhogen kunnen criminelen minder makkelijk misbruik maken van onze samenleving. Bedrijven, maatschappelijke organisaties en burgers hebben hierin een belangrijke rol. Het vergroten van onze maatschappelijke weerbaarheid is ook cruciaal voor de aanpak van criminele geldstromen. Met een weerbare financiële sector maken we het criminelen zo moeilijk mogelijk om geld te verdienen, te verplaatsen en te gebruiken.

Houd misdaad uit je buurt

In januari 2025 is de koepelcampagne 'Houd misdaad uit je buurt' gestart. Het doel van de campagne is om bij Nederlanders de urgentie en de betrokkenheid bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit te vergroten, te zorgen dat zij signalen herkennen en weten wat zij hier vervolgens mee kunnen doen. Bijvoorbeeld door vermoedens met elkaar te delen, het gesprek hierover aan te gaan of te melden bij de politie, een woningcorporatie of vertrouwenspersoon. De eerste resultaten van de campagne zijn bekend. Daaruit blijkt dat de campagne een positief effect heeft op de herkenning van signalen en de bereidheid om in verschillende verdachte situaties actie te ondernemen. Tijdens de campagneperiode ontving Meld Misdaad Anoniem substantieel meer meldingen die te maken hadden met 'onverklaarbare ondermijnende activiteiten'. In het totaal aantal meldingen was er in de campagneperiode sprake van een stijging van 29% ten opzichte van een jaar eerder in dezelfde periode. Na de zomer van 2025 komt een vervolg op de eerste campagne 'Vreemd of verdacht'.

Weerbare economie

Nederland heeft een open, innovatieve en internationaal opererende economie. Onze logistieke en financiële infrastructuur, investeringen in (groene) technologie, hoogwaardige landbouw en aantrekkelijk ondernemersklimaat dragen bij aan de stabiliteit en groei van de economie en daarmee aan de welvaart van Nederland. Maar onze kracht maakt onze economie ook aantrekkelijk voor criminelen en daarmee kwetsbaar. Criminelen mengen zich actief in het bedrijfsleven, omdat zij die producten en/of diensten nodig hebben voor het uitvoeren of verhullen van criminele activiteiten. Ze gebruiken technische middelen en zetten eigen inlichtingenteams in om mensen in de gaten te houden die zij als een bedreiging zien.² Ook hebben zij productielocaties nodig voor het maken van drugs of transport voor het vervoeren van drugs. Of criminelen mengen zich in de zorg, om zoveel mogelijk geld te verdienen over de rug van kwetsbare personen. Dit heeft grote gevolgen voor de veiligheid van individuen en het tast de integriteit van onze economie aan.

De aanpak voor een weerbare economie geef ik vorm langs drie lijnen. Ten eerste pakken we systeemkwetsbaarheden aan waar criminelen misbruik van kunnen

² Jaarverslag 2024 van de Algemene Inlichtingen-en Veiligheidsdienst (AIVD, 24 april 2025)

maken. Zo onderzoeken we hoe we de rol van de poortwachters, zoals de Kamer van Koophandel en notarissen, kunnen versterken. Ten tweede zetten we in op sectoren waarin criminelen actief zijn, omdat dit onderdeel is van hun criminele verdienmodel of bedrijfsproces. In samenwerking met het ministerie van VWS, OCW en andere relevante partners gaan we bijvoorbeeld ondermijning in de zorg tegen. Tot slot werken we meer samen met de niet-strafrechtelijke partners. Naast de inspanningen van de strafrechtpartners in opsporing en vervolging, is het noodzakelijk voor een effectieve aanpak van ondermijning door georganiseerde criminaliteit dat private partners hun rol pakken in het buiten de deur houden van criminele invloeden. Bedrijven kunnen bijvoorbeeld hun medewerkers bewust maken over hoe te handelen bij benadering door criminelen en ondernemers kunnen hun bedrijfsprocessen aanpassen om misbruik te voorkomen.

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**

Datum
10 juni 2025

Onze referentie
6331910

Zo zijn we met het bedrijfsleven in een nieuwe fase van onze al langer lopende samenwerking, waarin steviger wordt ingezet op weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit. De handreiking kwetsbare branches en het visiedocument 'Een front tegen criminaliteit' vanuit VNO-NCW en MKB-Nederland zijn daarin een goed fundament. Daar is het afgelopen jaar verder op voortgebouwd. Tijdens het ondernemersdiner op 3 maart 2025 heb ik met verschillende publieke en private partijen gesproken over het belang van een weerbare economie en de bestrijding van georganiseerde criminaliteit. Daar zijn actiepunten uit voortgekomen waar we de komende tijd op doorpakken. Zo gaat de politie aan de slag met een regeling voor spijtoptanten en neemt BOVAG met VNO-NCW en MKB-Nederland het initiatief voor het uitwisselen van best practices bij sectorale gegevensdeling. Daarnaast werken we aan een combinatie van preventieve en repressieve maatregelen om misbruik van bedrijven tegen te gaan. Dit doen we onder andere met het project Weerbare branches, waarin MKB-Nederland en VNO-NCW samen met PVO-Nederland en Avans Hogeschool onderzoek doen naar kwetsbare bedrijfsprocessen en praktische handvatten bieden aan branches en ondernemers om criminele inmenging en ondermijning in het bedrijfsleven te voorkomen.

Aanpak criminele geldstromen

Criminelen worden vrijwel altijd gedreven door een zucht naar geld en macht. Niet alleen om in luxe te kunnen leven, ze hebben het geld ook nodig om hun criminele bedrijf in stand te houden. Geld is nodig om nieuwe drugs en wapens te kopen en om handlangers en *facilitators* in te zetten.³ Het doorbreken van criminele verdienmodellen is cruciaal om de integriteit van (het financiële stelsel in) Nederland te beschermen en te voorkomen dat criminelen met hun vermogen meer macht krijgen.

Het afpakken van vermogen is een belangrijk middel bij het doorbreken van criminele verdienmodellen, maar lang niet het enige. Het is het sluitstuk van een samenhangende en flexibele aanpak om het criminelen zo moeilijk mogelijk te maken geld te verdienen, te verplaatsen en te gebruiken. De aanpak van criminele geldstromen heeft vijf subdoelen waarop wordt ingezet in samenwerking met de betreffende organisaties: het voorkomen dat illegaal verdiend geld wordt witgewassen via het legale financiële stelsel; het verstoren van ondergronds bankiersystemen; het afpakken van crimineel vermogen; afgepakt vermogen maatschappelijk herbestemmen (MaHer) en internationale samenwerking.

³ Facilitators kunnen bijvoorbeeld accountants en makelaars zijn.

Voorkomen dat illegaal verdiend geld wordt witgewassen

De inzet van het kabinet richt zich op het verhogen van barrières voor criminelen en lagere lasten voor bonafide ondernemers en burgers.⁴ Samen met het ministerie van Financiën legt JenV daarbij de komende periode de nadruk op de omzetten van het Europese anti-witwaspakket in nationale wet- en regelgeving voor de Europese deadline van 10 juli 2027 en het verstevigen van de risico-gebaseerde aanpak. De meeste inzet en aandacht moet uitgaan naar het aanpakken van de grootste witwasrisico's. Daarmee maken we het criminelen moeilijker om te kunnen witwassen en zorgen we voor een schoon financieel stelsel, met zo min mogelijk lasten voor burgers en ondernemers.

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**

Datum
10 juni 2025

Onze referentie
6331910

Verstoren van ondergrondse bankiersystemen

Eén van de belangrijkste witwasrisico's zijn crimineel ondergrondse bankiersystemen.⁵ Uit ontsleutelde cryptocommunicatie blijkt dat criminelen ook op grote schaal crimineel vermogen verplaatsen binnen een financieel ondergronds stelsel, door middel van veelal cash- en cryptotransacties. Dit fenomeen heeft de aandacht van de opsporingsdiensten en wordt ook structureel internationaal geagendeerd.

De National Risk Assessment Witwassen (NRA) constateert dat via ondergronds bankieren het criminele geld vermengd wordt met legaal geld, en dat vereffening via complexe transacties plaatsvindt. Zo wordt de herkomst van crimineel geld verhuuld. Een voorbeeld van een dergelijke constructie blijkt uit analyses van de Financial Intelligence Unit Nederland, waaruit blijkt dat crimineel contant geld door (onder)aannemers in arbeidsintensieve sectoren, zoals de bouw en pakketbezorging, wordt gebruikt voor het betalen van werknemers. Dit contante geld wordt bij criminelen aangekocht en door de onderaannemers gecompenseerd door middel van girale (factuur)betalingen. Met dat girale geld worden (luxe) goederen, diensten of vastgoed gekocht of er worden criminele activiteiten mee gefinancierd. Via dit zogenaamde 'cash compensatie model' vindt crimineel geld zijn weg naar de bovenwereld en wordt daar ook zichtbaar. Met deze kennis zullen we de komende periode zoeken naar interventies om dit te doorbreken. Niet alleen vanuit het strafrecht, maar we kijken juist naar wat andere partners kunnen doen om ervoor te zorgen dat dit criminele geld niet in de bovenwereld terecht komt. Het strafrecht is het sluitstuk van de aanpak

Daarnaast verwacht ik de resultaten van het WODC-onderzoek naar ondergronds bankieren in het najaar van 2025. De inzichten uit dit onderzoek kunnen een relevante bijdrage leveren aan de aanpak van ondergronds bankieren.

Afpakken van crimineel vermogen

Het afpakken van crimineel vermogen is een essentieel onderdeel in de brede aanpak bij het verstoren van het criminele verdienmodel. Prioriteit heeft het leggen van beslag, omdat dit direct voorkomt dat criminelen over hun vermogen kunnen beschikken. De afgelopen jaren zijn de beslagdoelstellingen van het Openbaar Ministerie ruimschoots gehaald, op termijn wordt daardoor een hoger afpakresultaat door het CJIB verwacht. Ook de komende jaren wordt de lat hoger gelegd en blijven de beslagdoelstellingen stijgen. Door middel van steeds ondoorzichtigere witwasconstructies in binnen-en buitenland en het gebruik van

⁴ Kamerstukken 2024-2025, 31477, nr. 113

⁵ National Risk Assessment Witwassen 2023 (WODC, 3 april 2024)

ondergronds betalingsverkeer en digitale valuta, is de jacht op crimineel geld complexer geworden. Uw Kamer is hierover tijdens de technische briefing van 15 april 2025 geïnformeerd. Het is daarom nodig dat opsporingsinstanties nieuwe instrumenten krijgen om geld af te pakken, zoals het kunnen confisqueren zonder voorafgaande veroordeling. Om dit laatste mogelijk te maken wordt voor de zomer een wet in consultatie gebracht die de Europese confiscatierichtlijn in nationale wetgeving omzet.

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**

Datum
10 juni 2025

Onze referentie
6331910

Maatschappelijk herbestemmen (Maher)

Criminelen vervullen te vaak een voorbeeldrol in bepaalde wijken in Nederland. Zij creëren met luxegoederen een beeld van status en macht. Dit kan met name jongeren in kwetsbare positie de indruk geven dat misdaad loont. Dat beeld moeten we doorbreken. Dit doen we als overheid onder meer door deze goederen af te pakken en terug te geven aan de maatschappij. Hiermee wordt duidelijk gemaakt dat misdaad niet loont en dat criminaliteit niet een na te streven carrièrepad is.

Om dit structureel mogelijk te maken wordt al enige tijd met pilots ervaring opgedaan met het teruggeven van afgepakte roerende en onroerende goederen aan de samenleving. Uw Kamer is hier regelmatig over geïnformeerd. Het meest recente voorbeeld is van eind 2024, toen een in beslag genomen 'patserbak' van een veroordeelde uithaler is geschonken aan het Techniekcollege in Rotterdam.

Voor het herbestemmen van in beslag genomen goederen met een waarde onder €100 (denk aan slaapzakken, gereedschap en kleding) wordt op dit moment een digitaal platform ontwikkeld waar maatschappelijke stichtingen hun interesse voor de producten kunnen aangeven. Het platform is een belangrijk onderdeel van het eenvoudiger, transparanter en toegankelijker maken van maatschappelijk herbestemmen. Het platform is schaalbaar, waardoor het in de toekomst ook kan worden ingezet voor het herbestemmen van bijvoorbeeld luxegoederen. In augustus 2025 is de testvariant van dit platform klaar en begin 2026 moet het platform officieel live gaan.

Maatschappelijk herbestemmen kan in het land op veel enthousiasme rekenen. Maar tegelijkertijd blijkt de uitvoering weerbarstig en is het vaak nog pionieren. De resultaten van de pilots worden deze zomer in kaart gebracht en vertaald naar een toekomstplan. Onderdeel hiervan is het bereiken van een goede balans tussen de symbolische waarde van het maatschappelijk herbestemmen ten opzichte van de benodigde (structurele) inspanningen. Het Strategisch Beraad Ondermijning heeft zich gecommitteerd aan (de doorontwikkeling van) maatschappelijk herbestemmen en zet zich hier actief voor in.

Aanpak criminele rolmodellen (patseraanpak)

Het afpakken van luxegoederen van criminele rolmodellen en deze herbestemmen is ook een manier waarop we invulling geven aan de 'patseraanpak' zoals omschreven in het Regeerprogramma. Voor de verdere vormgeving van deze aanpak is in de afgelopen periode gezocht naar kansrijke projecten, trajecten en interventies om te benutten en te versterken. Ik zie al goede voorbeelden her en der in het land. Zo richt één van de RIEC's zich op het bestuurlijk afpakken, waarbij openstaande vergoedingen worden geïnd of lasten onder dwangsom kunnen worden opgelegd. En werken bestuurlijke en strafrechtelijke partners

elders in RIEC-verband samen om onverklaarbaar vermogen kort cyclisch af te pakken.

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**

Ik laat momenteel de exacte werking van deze initiatieven verkennen. Mede op basis hiervan kom ik met de partners tot een integraal interventiepalet (strafrechtelijk en bestuursrechtelijk) om criminele rolmodellen op maat, snel en zichtbaar hun status in de wijk te ontnemen. Daarbij zal ik ook de nieuwe mogelijkheid die de Confiscatierichtlijn gaat bieden om zonder veroordeling voor een strafbaar feit, illegaal verkregen vermogen te ontnemen (NCBC)⁶ betrekken. We gaan deze aanpak vervolgens zorgvuldig monitoren en evalueren, zodat we zo nodig kunnen bijsturen.

Datum
10 juni 2025

Onze referentie
6331910

Internationale samenwerking

Omdat het criminele geld over landsgrenzen heen en weer gaat, is internationale samenwerking essentieel. Nederland zoekt steeds naar effectievere samenwerking met partners over de grens om witwassen, ondergronds bankieren en de investeringen met crimineel verkregen geld in het buitenland aan te kunnen pakken en af te kunnen pakken. De initiatieven die hierin genomen zijn staan onder internationale aanpak vermeld.

Internationale aanpak

Nederland speelt een sturende rol in de coalitie van zeven landen tegen georganiseerde criminaliteit (C7). De coalitie spant zich in om specifieke onderwerpen aan te jagen bij de Europese Commissie. Zo is de aangenomen verklaring tijdens de ministeriële bijeenkomst van de coalitie op 14 februari in Cádiz (Spanje) richtinggevend geweest voor de Europese veiligheidsstrategie, die de Commissie op 1 april 2025 heeft gepresenteerd. In deze Commissiemededeling On ProtectEU: an Internal Security Strategy⁷ presenteert de Commissie een overkoepelende strategie waarin de aanpak van georganiseerde criminaliteit een prominente plek inneemt. De Nederlandse prioriteiten van preventie van rekruteren van jongeren, weerbare logistieke knooppunten, aanpak criminele geldstromen, de bestuurlijke aanpak en samenwerking met derde landen in de voor ons belangrijke regio's (Latijns-Amerika en de Cariben, Westelijke Balkan en West-Afrika). Uw Kamer werd op 9 mei 2025 door middel van een BNC-fiche over de strategie geïnformeerd.

Verder heeft de coalitie van zeven landen tegen georganiseerde criminaliteit een richtinggevend non-paper opgesteld waarin aanbevelingen staan voor de verdere doorontwikkeling van de EU Havenalliantie die begin 2024 is opgericht door de Europese Commissie. Dit is op 25 april 2025 aan uw Kamer aangeboden⁸. De coalitie heeft dit non-paper op 29 april 2025 tijdens een bijeenkomst van het Poolse EU voorzitterschap en de Commissie over publiek-private samenwerking binnen de EU Havenalliantie gepresenteerd. In de coalitielanden bevinden zich een aantal van de belangrijkste havens binnen de EU. In elk geval Rotterdam, Antwerpen en Hamburg hebben veel ervaring met onderlinge samenwerking en met de samenwerking met publiek-private partners voor het weerbaar maken van hun havenfaciliteiten. Daarmee heeft de coalitie veel aanzien binnen de EU

⁶ Richtlijn (EU) 2024/1260 betreffende ontneming en confiscatie van vermogensbestanddelen (Confiscatierichtlijn)

⁷ [IP_25_920_EN.pdf](#)

⁸ Kamerstukken 2024–2025, 22112, nr. 4042

Havenalliantie en heeft de Commissie het non-paper verwelkomd.⁹ Belangrijke punten uit dit non-paper zijn bijvoorbeeld het verbeteren van de samenwerking met derde landen. Hierbij gaat het zowel om verbetering van samenwerking met bronlanden als met landen die dichtbij de EU liggen, zoals bijvoorbeeld Noorwegen en het Verenigd Koninkrijk. Een ander belangrijke thema is bijvoorbeeld het beter stimuleren van de implementatie van (internationale) havenbeveiligingsregels. Tegelijkertijd blijft Nederland zich proactief inzetten binnen EU-programma EL PACCTO, gericht op het tegengaan van georganiseerde criminaliteit in Latijns-Amerika en de Caribische regio, en wordt samenwerking met Europese partners opgezocht in de bron- en transitlanden van cocaïne.

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**

Datum
10 juni 2025

Onze referentie
6331910

Daarnaast is gewerkt aan het verder verstevigen van de samenwerking met bron- en transitlanden in Latijns-Amerika, de Caribische (LAC) regio en West-Afrika. Zo zijn in het afgelopen jaar extra liaison officers (LO's) door de operationele partners en het OM geplaatst in verschillende landen. En er is voor de LO's en andere betrokken partijen een regioconferentie georganiseerd in de LAC-regio om de multidisciplinaire samenwerking te versterken. Door nieuwe initiatieven en internationale samenwerkingen wordt meer kennis en informatie uitgewisseld om de georganiseerde criminaliteit effectiever aan te kunnen pakken. Nieuw in de internationale aanpak is de focus op West-Afrika. Deze regio wordt namelijk steeds vaker gebruikt smokkelroute van drugs naar Europa. Het is waarschijnlijk dat de genomen maatregelen in noord Europa hebben bijgedragen aan het verleggen van de smokkelroute. Met diverse activiteiten wordt de Nederlandse informatiepositie over West-Afrika naar een hoger plan getild in de komende tijd. Daarnaast zal het kabinet gezamenlijk met partners investeren in relaties met landen en organisaties in deze regio's zowel op operationeel als beleidsmatig niveau.

Ook wordt de samenwerking opgezocht met landen die een rol spelen bij de aanpak van crimineel vermogen. Er zijn in dat kader in de afgelopen periode diverse expertsessies, workshops en gesprekken georganiseerd met bijvoorbeeld de VAE en Turkije. Ook is er vanuit de FIOD en de Politie geïnvesteerd in het achterhalen van crimineel vermogen in het buitenland middels het Europol A.S.S.E.T initiatief en de Interpol-pilot voor een Silver Notice. In de rapportage (bijlage 1) zijn de resultaten van de internationale aanpak uitgebreid in beeld gebracht.

⁹ Kamerstukken 2024–2025, 22112, nr. 4042

Tot slot

Ondermijning door georganiseerde criminaliteit bedreigt de hele samenleving, van lokaal tot nationaal niveau. Die dreiging kunnen we alleen het hoofd bieden met een samenhangende en flexibele aanpak waarbij overheid, bedrijfsleven en samenleving samenwerken om ondermijning door georganiseerde criminaliteit een halt toe te roepen en verdere maatschappelijke schade te voorkomen. Met de brede aanpak met de hierboven genoemde maatregelen en acties zijn we op de goede weg om deze samenwerking zo goed mogelijk vorm te geven.

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**

Datum
10 juni 2025

Onze referentie
6331910

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D.M. van Weel